

ELISABETH HAICH

POSVETITEV

Prevedla Daja Kiari



2002

Knjiga je iz osebnih razlogov napisana kot roman.
Toda, kdor zna prisluhniti, bo zaznal, da je vsaka beseda
resnična.

*“Tiste dni so bili velikani na zemlji – in tudi pozneje – ko so božji
sinovi zahajali k človeškim hčeram in so jim rodile; to so junaki,
sloveči moške iz starodavne dobe.”**

(1. Mojzes, 6,4)

* Prevod navedkov iz Svetega pisma v tej knjigi je povzet po ekumenski izdaji Svetega pisma.

VSEBINA

Beseda o knjigi	9
Uvod	11
Prebujanje	16
Lev in svetloba	25
Moji starši niso "moji starši"	28
Sončni vzhod je vendar drugačen!	33
Stran hočem!	37
Hrepenim po enosti	43
Rdeči mož	45
Moja prihodnost se začne napovedovati	48
Ljubezenski boji	53
Prvo srečanje s smrtjo	56
Prve vizije prihodnosti	60
Preteklost se prebudi	63
Drugo srečanje s smrtjo	68
Tema	72
Preobrat	78
Boj za svetlobo	84
Zaobljuba	97
Posvetilo se mi je	100
Vizije	104
Jutranja zarja. Ajurveda	131
Bila je svetloba	143
Avtoričina opomba	146
Preteklost postane sedanjost	147
On	154
Božji sinovi	162
Pripravljalna leta	170
Drevo spoznanja dobrega in slabega	183
Dvanajst neločljivih dvojic lastnosti	189
Levi	198

Telepatske vaje	202
Prihodnost	206
Bo-Ghar in palica življenja	219
Iz Ptahhotepovih naukov: Sedem nihajnih oktav, skrinja zaveze	226
Oblika piramid	242
Ezekijel (od 1,4 do 1,28)	255
Štiri obrazi Boga	256
Dobe sveta	274
Zadnje priprave	285
Posvetitev	301
Kot svečenica	336
“Znova se bova videla”	341
Leva	351
Megla in vnovično prebujenje	358
Roo-Kha in dvanajst pastil	368
Mlad svečenik na obisku	375
Ima in Bo-Ghar	379
Preskušnje se ponovijo	383
Izzvenevanje	388
O avtorici	391

BESEDA O KNJIGI

Vse indijsko ljudstvo valovi v ritmu vere. Indijec se z vsakim bitjem srca čuti bliže večno sijočemu cilju, božji uresničitvi.

Ko božje ime zdrkne z ustnic mimoidočega, njegovo ostro uho že povzame napev in človek zapoje hvalnico. In ko nima več česa zaužiti, niti nima strehe nad glavo – kajti pogosto je njegovo zavetišče le prostran nebesni svod – ima Boga v srcu. Ve, da je po tisoč in tisoč rojstvih že neštetokrat prišel v areno življenja in iz nje tudi odšel, da je užil vse, kar lahko ponudi ustvarjeni svet, in da ga zdaj, ko pozna resnico, da je vse na tem svetu minljivo, ne more zadovoljiti nič več. Želi si samo, da bi našel vir, da bi prišel do izvira, iz katerega vre tok razodetij.

Zato že od otroštva moli: “Meditiram o veličastju bitja, ki je ustvarilo to veselje. Naj *To* razsvetli moj duh.”

Vzvišenost in lepota narave, ki ga spominjata na to bitje, postaneta zanj predmeta čaščenja. Časti vsak sveti spis – ni pomembno katere vere je – iz katerega veje dih *tistega bitja*. In tudi vsak, ki je našel tisto bitje in *mu* le-to govori, postane predmet čaščenja.

Veliko srečo imam, da lahko sedim ob vznožju razsvetljene duše. Elisabeth Haich je moja učiteljica, duhovna voditeljica. V njeni bližini so se začeli odpirati nežni cvetni listi moje duše. Pogosto mi je kakšna njena beseda odprla oči, včasih je zadostoval že njen razumevajoči pogled, da se je moje prepričanje okrepilo. Prijateljska opomba je zmogla razpršiti dvom. Vsak trenutek v navzočnosti moje učiteljice mi je prinesel nove izkušnje in pospešil moj razvoj. Kolikokrat je tedaj, ko so me pestile težave, prišla pomoč prav iz njenih ust: “Ne živi vsakdanjosti, ne dovoli, da bi nate vplivale minljive reči. Živi v večnosti, nad časom in prostorom, nad vsem minljivim. Samo tako ne bo moglo nate nič vplivati.”

V navzočnosti svoje učiteljice lahko povsem svobodno premišlujem, naučil sem se, da je napačno v svojem življenju uporabljati misli drugih ljudi. “Ne želim, da mi kar slediš po poti, po kateri hodim k svojemu cilju. Uberi pot, ki si si jo načrtoval sam in ustreza tvojim najskrivnejšim nagnjenjem. Ne prevzemaj trditvev samo zato, ker sem jih izrekla jaz. Če-

tudi so stokrat resnične, to ni *tvoja* resnica, niso *tvoje* izkušnje in zato tudi ta spoznanja ne bodo skladna s teboj. Uresniči, kar je pristno, potem bo tvoje. Naj ti bo življenje tistih, ki so živeli resnico, zgolj dokaz, da je mogoče doseči cilj.“

Ob teh učiteljičinih besedah se me je lotila neustavljiva potreba po popolni neodvisnosti in me osvobodila uničujočega naziranja, da prihaja pomoč od zunaj. Nisem potreboval učitelja, ki bi vplival name, temveč takega, ki me bo učil, naj se ne pustim vplivati.

Že veliko let uživam velik privilegij, da mi je omogočeno poslušati največje skrivnosti, razodete z najpreprostejšimi besedami. Nihče mi še ni razodetil iz Svetega pisma tako nazorno pojasnil, in jih znal včleniti v vsakdanje življenje, kakor Elisabeth Haich. Iskal sem vsepovsod. Noben duhovnik mi ni znal odstreiti pravega smisla razodetij, čeprav sem jih izprašal na stotine. Saj tega tudi zmogel ni, če v njem besede “Ste luč sveta” niso zaživele v vsej resničnosti in ni dosegel spoznanja: “Ste živi temelj Svetega duha.”

Na tisoče ljudi je obiskalo predavanja in meditacijske skupine Elisabeth Haich, ki so bile vsak teden. Vsi smo si želeli imeti njene nauke zbrane tudi v knjigi.

Vsako predavanje je neizmerno obogatilo naše duše željne resnice. Velikanska je naša radost, ko končno vemo, da bo del njenega znanja izšel v knjigi. Knjiga je uvod v visoko umetnost uresničevanja božanskega v nas in uči, kako spoznamo človeka, tega neznanca. Odkrili bomo veliko resnico: Samovzgoja omogoči, da se razodene Popolno, ki je v človeku že od vsega začetka. Vera aktivira božansko, ki v človeku čaka, da se razodene.

Zürich, aprila 1954

S. R. Yesudian

UVOD

Iskalec sem. Iščem pojasnilo za življenje na Zemlji. Rad bi vedel, kakšen je smisel tega, da se človek rodi, z velikimi težavami odraste, se poroči, spočne otroke, in ko ti odrastejo ob istih težavah, se prav tako poročijo, rodijo v ta svet nove otroke, nato s starostjo znova izgubijo stežka pridobljene sposobnosti in nazadnje umrejo. Neskončna veriga, brez začetka in konca! Zmeraj znova se rojevajo otroci, spoznavajo, se “gulijo” v šoli, skušajo kar se da razviti svoje telo in razum – in ko je vsega tega razmerno hitro konec, morajo pod zemljo in postanejo hrana črvom. Kakšen je smisel vsega tega? Je vse to res namenjeno le nadaljevanju človeške vrste?

Zakaj se tistim, ki ne poskrbijo za potomce, temveč zapustijo le duhovna dela, godi enako kot drugim? Tudi ti se postarajo in svojo veliko nadarjenost odnesejo v grob. Michelangelo, Leonardo da Vinci, Giordano Bruno, Goethe in številni drugi – zakaj so se sploh rodili, ko so nazadnje morali prav tako končati kot črvi, ki so se hranili z ostanki teles teh velikanov duha?

Ne! Ni mogoče, da bi bilo življenje na zemlji tako brez smisla! Za to na videz neskončno verigo rojstev in umiranja se mora skrivati globlji pomen, četudi še tako nerazložljiv pristranskemu umu: povsem zadovoljiva in smiselna razlaga mora priti z *druge* strani.

Toda kako in kje poiskati to *drugo* stran vseh reči, ki zagotovo obstaja? Kje in kako najti pot, da bi jo spoznali? Kdo naj nas usmerja – kje naj najdemo posvečene v to skrivnost, ki bi lahko razodeli skrito resnico?

V vseh časih so na zemlji živeli ljudje, ki so bili nekaj posebnega; z neomajnim prepričanjem so govorili o skrivnosti življenja, in to potrjevali tudi s svojim življenjem – imenujemo jih posvečenci. Toda, kje in kdo jih je *posvetil*? In v *kaj* so bili posvečeni? Sokrat, ki je z božansko hladnokrvnostjo izpil čašo strupa in brez strahu, stvarno, umirjeno in smehljaje se govoril o njegovem učinku, napovedal, kako mu bo strup najprej ohladil noge, da bodo ohromele, kako se bo smrtni hlad kakor kača postopoma širil od nog proti srcu in naslednji trenutek zajel tudi srce. Zavedal se je,

da bo umrl, poslovil se je od zvestih učencev in zaprl oči. Takšen neomajni mir pred srečanjem s smrtjo je lahko izviral samo iz *znanja*, o katerem je bil povsem prepričan. Kje si je Sokrat pridobil to znanje? – In od kod so tudi drugi, v različnih časih na zemlji živeči velikani zajemali svoje vede inje o skrivnosti življenja in smrti, ter prejeli *posvetitev*?

Tudi danes morajo živeti na zemlji takšni “posvečenci” in tudi danes mora obstajati možnost iniciacije, resnične *velike posvetitve*.

Življenje me je obogatilo z izkušnjo, da Sveto pismo ni knjiga pravljič, temveč izvira od posvečencev in nam v skrivnem jeziku sporoča skrite resnice. Še več: v Svetem pismu najdemo nasvet: “Išči, in našel boš, trkaj, in odprlo se ti bo.”

Poslušal sem ga! Začel sem iskati. Kjer koli sem le mogel. V knjigah, v starih zapisih, pri ljudeh, o katerih sem domneval, da bi utegnili kaj vedeti o posvetitvi. Nenehno sem imel odprte oči in ušesa ter poskušal v starih in novih knjigah in naukih ljudi, ki so živeli nekoč in živijo tudi danes, odkriti skrite kamenčke mozaika skrivnosti posvetitve.

In našel sem! Najprej le posamezne drobce; tukaj in tam sem kaj dojel z notranjim posluhom, ko je iz knjige ali iz govornikovih besed zazvenela resnica. In v smeri, kamor me je vodil skrivnostni glas, sem iskal naprej. Kakor Ariadnina nit me je vodil ta glas. Včasih sem našel doma, v kraju, kjer sem bival, koga, ki mi je dal dragocene napotke za nadaljnje iskanje, včasih me je ta glas vodil daleč stran, v tuje dežele, in tam sem pogosto našel presenetljivo povezavo z doma slišanim.

Tako me je pot vodila k vedno bolj poučenim ljudem, ki so mi čedalje več razkrivali o posvetitvi in smislu življenja. Razumljivo je, da sem srečal tudi veliko nevednih in takih, ki so bili le delno poučeni, izdajali pa so se za vsevedne. Toda takoj sem tudi spoznal, da je bil “glas Jakobov, toda roke Ezavove”. Ti ubogi šarlatani, ki so želeli igrati “posvečence”, so se kmalu razkrili. Niti sebi niso bili kos, kako bi lahko potem mene poučili o poslednjih skrivnostih, o posvetitvi? In iskal sem naprej in naprej v upanju, da bom našel koga, ki bo resnično vedel, ki bo posvečen.

Če sem našel koga, ki mi je lahko povedal kaj več, kot sem že vedel, sem se pri njem zadržal dalj časa, dokler se nisem naučil vsega, kar sem se lahko. Nato sem šel naprej.

Tako sem nekoč prišel k stari gospe, ki je živela na samem, v bivališču, podobnem samostanu; okoli nje so se zgrinjali številni iskalci kakor mravlje okoli sladkorja.

Delovala je v tesni duhovni povezavi z dvema veliko mlajšima moškima – Indijcem in zahodnjakom – stara gospa ju je imenovala “sinova”. Ko sem se mudil v njenem bivališču, sinov ni bilo pri njej. Šla sta v svet z nalogo, da bi širila resnico čim več ljudem.

Stara gospa je bila visoke postave, kraljevske drže, toda njen nastop je bil preprost in naraven. Imela je velike temnomodre oči, ki so jim goste in dolge temnorjave trepalnice dajale nenavaden izraz. Te oči so se prijateljsko smehljale, bile so razumevajoče, toda tako predirljive, da je bila večina ljudi v zadregi, ko jih je gospa pogledala. Vsak je natanko čutil, da ga je gospa spregledala, da jasno vidi njegove misli in ves njegov duhovni ustroj. Ko sem med veliko množico ljudi poslušal njene nauke, se mi je pogosto dogajalo, da se je v meni porodilo vprašanje. Smehljaje je nemočno govorila naprej, toda njeni naslednji stavki so mi odgovorili, kar sem v mislih vprašal. Enako izkušnjo so imeli tudi nekateri drugi. O tej gospe si nisem bil povsem na jasnem. Čim bolj sem se od nje učil, kolikor bolj so se mi odpirale duhovne oči, tem veličastnejša se mi je zdela in njeno znanje je v vsem prekašalo moje. Čim dlje sem se mudil pri njej, tem manj sem jo poznal. Kadar koli sem jo videl, se mi je razodela kot drugačna “osebnost”, dokler nisem dobil vtisa, da skriva ženska v sebi vse mogoče osebnosti in jih tudi lahko izrazi, čeprav morda sama celo ni imela nobene osebnosti. Kajti *vse* lahko hkrati pomeni tudi *nič*.

“Mati, kdo si pravzaprav?” sem jo nekoč vprašal.

“Kdo?” mi je odgovorila z vprašanjem. “*Kaj* je to: *kdo*? Obstaja samo eno *Bivajoče*, in vsak človek, vsaka žival, vsaka rastlina in tudi vsako nebesno telo, vsako sonce in vsak planet je samo orodje razodevanja tega edinega *Bivajočega*. Koliko teh “kdo” bi moralo biti? Isto *sebstvo* govori skozi moja in tvoja usta, skozi usta vseh živih bitij. Razlika je samo v tem, da vsako živo bitje ne pozna povsem svojega *sebstva* in posledično tudi ne *vseh* lastnosti, ki jih *sebstvo* lahko izrazi. Toda tisti, ki je *sebstvo* povsem spoznal, lahko izrazi vse lastnosti, ki obstajajo, kajti vse mogoče lastnosti so zgolj različni izrazi tega enega edinega, *ki je*, tega edinega *sebstva*. Zunanja oblika, ki jo zdaj vidiš pred seboj in za katero verjameš, da je *jaz*, je samo sredstvo razodevanja, ki iz *sebstva* razodene zmeraj tisti vidik, ki je prav v tem trenutku *nujen*. – Ne sprašuj torej nekaj tako nesmiselnega, kakor, ,kdo‘ naj bi bila.”

“Mati,” sem rekel, “kako pa si ti to *sebstvo* lahko tako spoznala, da zmoreš izraziti vse njegove mogoče lastnosti? To bi si želel doseči tudi jaz! Povej mi! S kakšnimi izkušnjami si postala vsestransko sredstvo ra-

zodevanja tega edinega, *ki je?* Si bila zmeraj na tej stopnji? Si se taka že rodila?”

“Rodila? – *Jaz* – rodila? – Le kdaj se *Jaz** rodi? Si sploh kdaj videl kakšen *Jaz*? *Jaz* se ne rodi in se tudi *nikoli* ne bo rodil, rodi se samo telo. Resnično, božansko sebstvo je čista popolnost in kot takšno se ne more še naprej razvijati. *Mora pa se razvijati telo, da bi bilo sposobno razodeti vedno višja nihanja, vedno višje frekvence sebstva.* Razvijati se mora tudi najbolj izpopolnjeno orodje – najpopolnejše telo –, seveda tudi moje, ki je še daleč od popolnosti. Vse je samo vprašanje stopnje. Nastanek nekega telesa je zmeraj verižna reakcija – tako imenujemo takšen proces danes, in ko se le-ta začne, poteka v različnih obdobjih, vse do svojega konca. Tej zakonitosti se ne more ogniti nobena materialna pojavna oblika. In razumljivo je, da se hkrati z razvojem telesa spreminja tudi stanje zavesti.”

“Torej si tudi ti, mati, morala skozi različna razvojna obdobja? Povej mi prosim, kako je to potekalo? Kaj vse si preživela, kakšne izkušnje si si pridobila, da so omogočile tvojo rast do zdajšnje stopnje zavesti? Vse mi povej, prosim.”

“Čemu naj bi ti to pripovedovala? – Vsak človek mora *po svoji poti* popolnoma spoznati *samega sebe*. Kaj bi ti koristilo, če bi ti pripovedovala o *svoji poti*? Po *tej poti* tako in tako ne moreš. Ni pomembno, kaj vse se je zgodilo, pomembne so le izkušnje, nauk, ki ga pridobiš iz vsega tega. Pomiri se, tvoja pot te bo pripeljala do enakih izkušenj, kakor je mene moja. Nešteto je poti, ampak kljub temu vse peljejo k istemu cilju.”

“Mati, prav imaš. To vem: po tvoji poti ne bi mogel naprej. Toda kljub temu bi mi zelo pomagalo, če bi mi povedala, kako si si pridobila izkušnje, kajti jaz in drugi, ki bi prisluhnili tvoji pripovedi, bi se iz tega lahko naučili, kako se *koristno uporabi* to, kar izkusimo. Tvoja zgodba me ne zanima iz radovednosti, temveč ker bi rad vedel, kako si začela, kako si se *naučila razpoznavati nauk, ki je navzoč v vsakem dogodku, in ga ponotranjiti*. Pripoveduj mi o svoji poti, mati. Dragoceno bi bilo spoznati tvoja stališča do življenja in dojeti, *kako* si ravnala ob izzivih usode, da je tvoje duhovno obzorje postalo vseobsežno. Iz vsega tega se lahko veliko naučimo.”

Stara gospa me je dolgo opazovala. Nazadnje je rekla: “Zanima te torej, kako sem se odzivala? In meniš, da bi tebi in drugim pomagalo, če bi to

* *Mišljen je pravi jaz, sebstvo in ne osebnostni jaz (op. prev.)*

slišali? Torej, prav! Mogoče pa bi bilo res dobro, če bi vam povedala, *katere izkušnje so mi postopno odprle oči za notranje zakonitosti življenja* in soodvisnosti, ki povežejo usode različnih ljudi. Pridi znova jutri zjutraj. Tebi in še nekaterim, ki imate oči odprte za bistveno, bom pripovedovala o izkušnjah, ki so mi pomagale k razsvetlitvi. Povedala bom tudi, kako sem doživela svojo posvetitev ...”

Naslednjega dne smo posedli okoli nje – jaz in še nekaj njenih najbolj zaupanja vrednih učencev – in stara gospa nam je začela pripovedovati zgodbo o svoji posvetitvi.

Tako je nastala ta knjiga.

PREBUJANJE

Bolečina me je presunila kakor blisk – in naslednji trenutek sem se že znašla na tleh.

Nekaj mi grozi! Na pomoč! Toda nočem, da bi mi pomagal ta odrasli, ki je poleg mene in mi pravkar ves zgrožen želi pomagati – ne! Nočem ga zdaj! Ljubim ga, toda če se čutim ogroženo, si ga ne želim ob sebi.

Stekla sem nazaj v sobo, v kateri smo si pravkar voščili lahko noč in je v njej še sedela lepa tujka. Vedela sem, da mi bo zelo sočutno pomagala. Tudi sicer sem bila rada z njo, zmeraj znova sem z užitkom vdihavala njen vonj in kadar je bila blizu, sem se počutila povsem varno. Zdaj sem v grozi stekla k njej po pomoč. Cvileč sem ji pokazala svojo zalito ročico, ki je visela ob telesu kakor cunjica in me ni več ubogala. Lepa gospa je pogledala mojo roko, odvrгла obleko, ki jo je pravkar šivala, in glasno zavpila:

“Robert, Robert! Hitro sem!”

Vrata so se odprla in moški, za katerega sem vedela le, da stanuje skupaj z nami in nekako sodi k nam, je prihitel. Prvič se je zgodilo, da sem ga pazljivo pogledala. Bil je visoke rasti in slonokoščene polti, njegovi lasje, brada in brki so bili črni kot ebenovina, oči so temno žarele; zmeraj ga je obdajala tolikšna nevidna moč, da so se ljudje nagonsko odmaknili. S pogledom je ošinil mojo visečo roko in zaklical: “Zdravnika! Stefi, nemudoma pokličite zdravnika!”

Stric Stefi je stekel po pomoč in visok, temnolas moški nas je zasliševal, kaj se je zgodilo. Povedali smo mu, da me je potem, ko sva z Greto voščili lahko noč, stric Stefi na hrbtu odnesel v spalnico. Tam me je spustil, da sem zdrselo po hrbtu. Spustila sem se prehitro; da ne bi padla, me je stric nenadoma pograbil za roko. Tedaj mi je zapestje prešinila ostra bolečina, in ko sem hotela dvigniti roko, je ta le negibno obvisela.

“Da,” je rekel visokorasli moški, “roka je skočila iz sklepa. Izpahnila se je. Najbolj neprijetno pa je, da moram takoj odpotovati in ne bom mogel počakati zdravnika. Vso noč bom zato preživel kakor na iglah. Takoj mi s telegramom sporočite, kaj je ukrenil zdravnik.”

Poljubil je mater, mene in Greto ter odšel. Presenečeno sem opazovala lepo tujko, ki je zmeraj znova s prstom kazala nase in rekla, "mama", zato smo jo tudi imenovali mama.

Do tega trenutka sem se drla na vso moč, ker sem bila hudo razočarana in prestrašena, saj sem spoznala, da mi odrasli ne morejo pomagati. Niso mi mogli odpraviti bolečine, ki je zmeraj bolj naraščala, in ne naravnati roke. Ko pa sem zaslišala, da bo visokorasli moški vso noč moral prese- deti na iglah, sta se moje začudenje in strah zanj tako povečala, da sem celo pozabila na jok in vprašala mamo:

"Zakaj bo moral vso noč sedeti na iglah?"

Mati me je naprej začudeno pogledala, potem pa se začela smejati in rekla:

"Ker se je oče tako zelo razburil zaradi tvoje roke."

In to naj bi bil odgovor. Nesmiselne besede, ki niso povedale nič. Tem- nolasi moški, ki smo ga imenovali "oče", je povsem resno rekel, da bo presedel na iglah – zdaj pa se je še mati norčevala iz mene. Zakaj? Saj sem samo ponovila, kar je rekel oče. Kaj naj bi pomenilo, da je oče "raz- burjen", zakaj mora zaradi tega sedeti na iglah? – Ali se bo na koncu še nevarno zbedel? Mati je pogosto šivala in mi je pokazala, kako nevarne so igle; konica lahko prav neprijetno zbede. To boli! Igle se lahko uporab- ljajo *samo* za šivanje. – Kakšen nesmisel je bil spet izrečen s strani odras- lih, da bo moral oče zato, ker moja roka tako nemočno in boleče visi, da jo moram celo držati z drugo, vso noč sedeti na iglah, tistih, ki se vendarle smejo uporabljati *samo* za šivanje! – Bila sem sicer vajena, da odrasli govorijo nesmisle in jih tudi delajo, toda to o iglah je bilo že preveč, zato sem želela pojasnilo. Ampak še preden mi je uspelo zastaviti dodatna vprašanja o "sedenju na iglah", se je prikazal stric Stefi z zdravnikom.

Zdravnik je bil mogočen, prijazen gospod; gledal me je tako zaupljivo, kot bi se poznala že dolgo. Dvignil me je v zrak in me tako iztrgal iz varnega okolja, bližine moje matere. Srce se mi je napolnilo z grozo, dvig pa mi je povzročil novo hudo bolečino in znova sem začela kričati na ves glas. Zdravnik me je posadil na mizo – videla sem, kako so moje majhne noge cepetale prav blizu mojih prsi – nasmehnil se mi je, zmajal z glavo in rekel: "Ah, kako grda je ta deklica, če tako joče!"

Ostrmela sem. Kaj? Je rekel, da sem grda, če jočem? Kako pa to ve? – Do tega trenutka sem bila prepričana, da drugi lahko vidijo vse, razen *mene*. Vsa druga živa bitja, odrasle, kuharico, Greto, kanarčka, moje igra- če – skratka: *vse* okoli mene naj bi bilo vidno, tudi moje roke, moj trebuh

in moje noge, toda “mene” naj ne bi bilo mogoče videti. To je nekaj kar je sicer tu, pa vendar hkrati ni – je nekje, toda ni vidno – vse do zdaj mi ni uspelo videti “sebe” – nikakor si nisem mogla predstavljati, kako bi sploh bilo mogoče, videti nekaj takega, kot je “Jaz”. Kako je torej mogoče, da ta odrasli kljub vsemu vidi moje dvome, mojo bolečino, moj jok, torej “mene”? – Ah! Če me vidi, če res vidi mojo grozo, potem mora resnično videti nekaj “grozljivega”. Od začudenja sem prenehala jokati in preiskujoče opazovala zdravnika.

Tedaj so se vsi odrasli začeli smejati na ves glas in mati je rekla: “Moj bog, kako nečimrna je ta deklica! Celo bolečino je pripravljena zatajiti, samo da ne bi bila videti grda.”

To je bila spet ena izmed tistih običajnih nesmiselnih opazk odraslih. “Nečimrna” – kaj sploh to pomeni? Kako sem lahko nečimrna, ko pa niti ne vem kaj z besedo “nečimrna” mislijo, in kako potem lahko “izrazim” nekaj, za kar sploh ne vem, da je mogoče izraziti tako, da postane vidno? Doslej sem živela v prepričanju, da sem jaz tista, ki vidi, ki opazuje: jaz sem tista, ki vidi vse, toda jaz je nekako zunaj vidnega. Vse to se mi je začelo motati po glavi in prav tedaj, ko sem hotela spet vprašati, je zdravnik zgrabil mojo ohlapno visečo roko, jo še bolj povlekel – hotela sem zakričati, tako strašansko je zbolelo – ah, norec mi jo bo še izpulil! Toda majhna roka, ki je bila nekako čudno tesno povezana z mano, ker me je tako zelo bolela, se je znova znašla na pravem mestu ...

“No tako,” je rekel zdravnik, “zdaj bo sklep še malo otekel, zato naj roka ponoči miruje na blazini, in kmalu se ne bomo niti spomnili več, da se je kaj takega pripetilo.”

Nato so odrasli še naprej razpredali o tem, kako nečimrna da sem, da iz same nečimrnosti pri naravnavanju roke nisem niti zakričala. To je naredilo izjemen vtis predvsem na mater, mene pa razžalostilo. Videla sem, da me lepa tujka, ki sem jo imela tako zelo rada, ne razume. Čeprav me je zdravnik lahko videl, sem bila za mater nevidna. Kljub temu je iz nje žarela velika ljubezen, in ko sem pozneje z bolečo roko na blazini ležala v postelji, sem bila srečna, da se je njen lepi, nežni obraz pogosto nagnil nadme in se mi opogumljajoče smehljaj. Izžarevala je dobroto in toplino, v njeni bližini se nisem počutila osamljeno in zapuščeno. Vedela sem, da se lahko zanesem nanjo, do določene stopnje sem jo obvladovala in ji popolnoma zaupala. Počasi sem zaspala, noč je minila – in moja roka je bila spet učinkovito pomagalo, zvesta prijateljica, ki mi je pozneje v življenju prinesla toliko – toliko! radosti in pripomogla, da sem se prebudila

iz nezavedanja. Zdravnik se je motil: drobne nezgode nisem nikoli pozabila, ker je bila v tem življenju neločljivo povezana z mojim prvim oza-veščanjem, s prebujanjem v življenje in po zakonu asociacij za zmeraj povezana z njim. Odtlej sta bila moja zavest in moj spomin trajno budna. Vse, kar se je dogajalo navzven in navznoter, sem opazovala še pozorneje, z nenehno zbranostjo. Odtlej sem vedela, da živim v domu, kjer je bil mogočni, temnopolti moški brezpogojni vladar – mati ga je imenovala Robert, mi pa smo ga morali klicati “oče”. Vse se je vrtelo okoli njega, mati mu je pripadala z dušom in telesom. Svojo moč je razširil nad vse nas – in pozneje še na tisoče drugih – kakor šotor, kot varovalni ovoj. Vsi, ki so sodili pod zavetništvo očetove moči, so uživali pomoč, varnost in blaginjo. Dopoldne, ko ga ni bilo doma, sem bila lahko z materjo. Smela sem jo spremljati po vsej hiši, tudi v kuhinjo; ko je vezla velik prt z barvnimi nitmi, sem lahko sedela ob njej in tudi sama, po svojem nagibu, v enega od njegovih kotov vezla različne barvne vzorce. Opoldne se je vrnil oče in po kosilu sem morala z Greto v otroško sobo – to pa mi že ni bilo prav. Greta je bila tako kot jaz otrok, samo da je bila – tako sem slišala – tri leta starejša od mene. Tedaj, ko sem si izpahnila roko, je bila stara štiri leta in pol, jaz pa leto in pol.

Naslednje poletje smo preživljali počitnice v vasi, obdani z veliko vode. Stanovali smo v majhni hiši z velikim dvoriščem in vrtom. Tam sva lahko z Greto boski tekali naokrog, z žensko z zagorelim in zgubanim obrazom sem smela v hlev, kjer so bili krava, teliček in številni kunci z rdečimi očmi. Vse to me je zelo privlačilo. Na vrtu so rasle velikanske rumene rože, bile so visoke kakor drevesa in so se zmeraj obračale za soncem. Tudi meni je bilo to všeč. Oče je prihajal samo od časa do časa, in tedaj so rekli: “Danes je nedelja.” Sicer sva bili z Greto sami z materjo, in lahko sem bila ves dan ob njej. Vsak dan smo šle vse tri k jezeru, in veselo čofotale v vodi.

Nekega dne je mati spet rekla: “Jutri je nedelja, že danes pa se lahko veselimo, ker bo jutri prišel oče.” To zame že ni bil razlog za veselje, saj me oče ni kaj prida zanimal, in tudi to sem vedela, da se bo mati, potem ko bo prišel oče, nenehno ukvarjala le z njim. Tedaj sem morala s Sofijo, odraslo hčerjo zgubane kmetice, in Greto, na sprehod.

Zvečer, ko smo čakali na očetov prihod, sem nenadoma zaslišala sosedo, ki so pripovedovali materi, da je “iztiril vlak”, in očeta zato še ni. Mati se je hudo prestrašila, poklicala je Sofijo, me potisnila v njeno naročje, jo zaprosila, naj pazi name in naj me niti za trenutek ne spusti izpred oči –

ter odhitela na postajo. Greta je smela z njo – Greta, ker je bila “tri leta starejša” in je lahko tekla hitreje kakor jaz. S Sofijo sva ostali sami.

Stemnilo se je že in prvič se je zgodilo, da sem smela ostati na vrtu tako dolgo. Bilo je presunljivo, toda počutila sem se nelagodno, ker sem bila vajena vse okoli sebe opazovati le v dnevni svetlobi. Zdaj pa je bilo vse prav nerazložno. Drevesa in rože je človek bolj slutil kakor videl. Topoli so tako čudno šelesteli. Nisem imela časa, da bi natančneje opazovala, ker se je nenadoma pripetilo nekaj strašnega: Sofija me je dvignila v naročje in odhitela z menoj do vrtno ograje, tam pa se je iz teme izvila grozljiva prikazen! Podobna je bila moškemu, toda na glavi je nosila grm peres, oči so ji v temi žarele kakor ogle, na suknjiču so se svetili gumbi, na rami je nosila nekaj hudo nevarnega – vsaj zazdelo se mi je tako. Pozneje sem zvedela, da je bila to puška. Do te nenavadne prikazni sem čutila močan odpor in upala sem, da bo Sofija z menoj vred hitro stekla proč. Toda na moje največje presenečenje je Sofija znova storila nekaj povsem nesmiselnega, ampak takih reči sem bila že vajena. Namesto da bi stekla stran, se je še bolj približala ograji in prenašala, da ji je grozljiva postava nekaj šepetala s strašansko globokim glasom – jo z eno roko objela in stisnila k sebi. Ker me je Sofija držala v naročju, je prikazen tako hkrati stisnila k sebi tudi mene, vendar mi to sploh ni ugajalo, nasprotno, prav studilo se mi je. Moški je imel velikanske brke, njihovi konici sta štrleli iz obraza kakor rogova, Sofijo je še bolj stisnil k sebi in videti je bilo, kot da bi jo hotel ugrizniti. Pričakovala sem, da bo ob takšnem vedenju Sofija takoj odšla – toda ne, s prosto roko je objela vrat grozljive pošasti in ko jo je ta ugriznila – ali začela jesti – ni umaknila obraza, temveč mu je celo ponudila ustnice, in zdelo se mi je, da jih hočeta drug drugemu odgristi. Medtem pa sta me tako zelo stiskala medse, da sem komaj dihala. Na vso moč sem se trudila, da bi obdržala pošast čim dlje od sebe in si skušala osvoboditi nos. Bližina moškega mi je bila strašansko neprijetna, zaudarjal je po marsičem; najgnusnejši je bil nekakšen grenek smrad, ki me je zelo mučil. Nihče od njiju se ni niti najmanj zmenil zame; mojo glavo sta tako stiskala, da sem slišala srčni utrip moškega, in se še kar naprej drug drugemu zajedala v ustnice. Ah! Ti odrasli s svojim cirkusom! Opazovala sem Sofijo, tesno stisnjena k njej, in nisem mogla prepoznati sicer pohlevnega prav neopaznega dekleta. Pred menoj je bilo bitje, ki mi je bilo tuje; mojega ječanja ni niti slišala. Toda nenadoma naju je grozljiva postava izpustila in izginila v temi. Isti trenutek sem zaslišala pomirjujoča materina in očetova glasova; prikazala sta se iz teme, njuna obraza sta

bila vedra, prav vesela. Prihiteli so vsi odrasli iz soseščine in spraševali očeta o iztirjenem vlaku. Sofija se je delala, kot da se ne bi bilo nič zgodilo, in tudi ni povedala, kakšno grozljivo bitje jo je stiskalo k sebi. Kar stala je tam s svojim mehkim, nedolžnim obrazom. To me je tudi zelo presenetilo, toda nisem mogla podrobneje razglabljati o tem, ker nam je oče iz mesta prinesel bonbone, še posebno pa me je zanimalo, ali bom dobila prav takšne kakor Greta. Bila sem zadovoljna: za obe je prinesel enake bonbone. Kakor po navadi mi je tudi tokrat vse veselje uničila moja mati; ker ko sem hotela dati v usta vse bonbone hkrati, mi jih je vzela, mi dala le enega in obljubila, da bom drugega dobila naslednji dan po kosilu. Ah! Da bi vsaj že odrasla, da bi lahko zbasala v usta toliko bonbov, kolikor bi hotela. Toda morala sem se vdati in oditi spat. Ko me je mati položila v posteljo, sem jo še pred molitvijo vprašala, kajti po molitvi več nisem smela govoriti: “Mama, kaj je to? Na glavi nosi pernat grm, na rami nekaj nenavadnega in ima gumbe, ki se svetijo v temi – in mama, tako neprijetno diši?”

Presenečeno me je pogledala in rekla: “Takšni so žandarji.”

“Mama,” sem nadaljevala, “ali žandarji jedo ljudi?” Hotela sem vedeti, ali je strašilo res nameravalo pojesti Sofijo – ampak *kaj* naj bi *sicer* hotelo?

“Ne, ne,” je odgovorila mati smehljaje se, “ti pazijo na dobre ljudi, ne boj se, žandar te že ne bo pojedel.”

Hotela sem ji reči, da ne gre zame, temveč da je hotel pojesti Sofijo, toda mati me je že poljubila, me pokrila, in rekla: “Zdaj pa lepo zaspi, k očetu moram.”

Ostala sem sama s svojimi mislimi in še dolgo premišljevala; nisem in nisem razumela, kaj je žandar vendar hotel od Sofije in zakaj je Sofija dovolila, da jo je tako stiskal, da sem morala prenašati njegovo neprijetno bližino tudi jaz? Kakšen smisel je imelo vse to? ... Zadeva me je, tako kot vse, česar nisem mogla razumeti, vznemirila, toda nazadnje sem le zaspala. Naslednji dan je bil čudovit, sončen, in ko sem dobila svoj bonbon, smo vsi odšli k veliki vodi, da bi se tam kopali in po njej čofotali. Na poti smo srečali tudi žandarja. Pri dnevni svetlobi sem se prepričala, da je v resnici prijazen možak, in prav prijateljsko se je pomenkoval z očetom. Samo tega nisem mogla razumeti, zakaj se je delal, kot da me vidi prvič; zanesljivo je moral vedeti, kaj se je zgodilo včeraj! Toda še zmeraj sem se bala njegovih velikanskih brkov in se nisem upala nič vprašati ...

Iz tega poletja se mi je močno vtisnilo v spomin še nekaj. Nekega po-

poldneva – prišel je oče in kmetje so lepo oblečeni sedeli pred svojimi hišami, tako sem vedela, da je nedelja – smo zaslišali zvonove. Vendar niso zvonili kot navadno, temveč kot da bi se zatikali in se ne morejo ustaviti ... zvonili so in zvonili ... To je vso vas zdramilo iz nedeljskega miru. Ljudje so tekli mimo naše hiše v isto smer. Odhitela sta tudi moj oče in sin zgubane ženske, vsi oboroženi z vedri in sekirami. Mati in še nekatere ženske so ostale pri nas, in ženske so kar naprej ponavljale: “O nebeški oče, ne zapusti nas, o moj nebeški oče, ne zapusti nas.” Tudi mati nam je resno rekla:

“Vsi skupaj bomo molili za očeta, da bi se vrnil zdrav.”

Vprašala sem, kam je odšel in zakaj. Mati je rekla, da je v vasi izbruhnil požar in oče ga je odhitel pomagati gasiti. Molili smo, toda bila sem zelo radovedna, kakšen je pravzprav “požar v vasi”. Neka ženska je omenila, da lahko z enega konca vrta celo vidimo “ognjene zublje”. Hotela sem tja, toda mati mi je prepovedala. Dovolila pa je Greti. Odšla je skupaj s sinom lastnika trgovine z začimbami, ki je stala nasproti naše hiše, da bi si ogledala plamene; občutila sem grenkobo. Zakaj Greta zmeraj lahko počne tisto, česar jaz ne smem, in sicer samo zato, ker je tri leta starejša? Če je ogenj res tako huda reč, potem je zanjo enako nevaren kakor zame, četudi je “tri leta starejša”! – Oh ta tri leta! Kako pogosto, kako dolgo mi jih bodo še oponašali, seveda vsakič, kadar česa ne bom smela početi, Greti pa bo to dovoljeno. In kaj če njene nadvlade ne bom hotela priznati in prenašati?

Ljudje so se vračali domov pozno zvečer, zmeraj več jih je bilo, vsi so bili utrujeni in izčrpani. Pripovedovali so, da je oče rešil več hiš; neustrašno se je spoprijel z ognjem, da bi rešil otroke ali živali, neutrudno je vodil gašenje in vsi so ga ubogali. S pametnimi zamislimi in z neomajnim pogumom je spodbujal tudi druge in tako so se izkazali vsi, dokler jim ni uspelo omejiti požara. Mati je kar sijala, ko je to poslušala, in ko je oče s sinom zgubane gospe končno prišel domov, ga je silovito objela:

“O, dragi Robert, kako zelo pogumen si bil, v vseh ozirih si bil veličasten!”

Oče se je samo smehljaj, bil je prekrit s sajami, in se je kmalu umaknil, da bi se umil.

Zdelo se mi je razumljivo, da se je oče tako izjemno izkazal. Zame je bil “mogočen gospod”, ki je prekašal vse, zato so tudi morali vsi narediti tako, kakor je hotel. Njegova beseda je bila zakon, in samo po sebi razumljivo, nekaj popolnega. Kajti če ne bi bil takšen, ne bi mogel biti

“mogočni gospod”! – Tedaj sem se za očeta še zelo malo zanimala, zame je pomenil le trden občutek varnosti. Ni povzročal težav, zato se z njim nisem veliko ukvarjala. Samo tedaj, ko smo se vsi sprehajali – oče, mati, Greta in jaz – in je s svojo mogočno roko prijel mojo ter mi pomagal čez cesto, sem opazila, da izžareva njegova roka veliko moč in da so njegovi nohti zmeraj čisti kot sneg. Zato se mi je tudi zdelo samoumevno, da se je oče takoj želel očistiti saj.

Poletje je minilo in znova smo bili doma. Nekoč sem opazila, da mi je mati, ko smo se odpravljali na sprehod, pokrila glavo s kučmo in mi oblekla debel plašč. Zrak je bil takšen, da je kar rezal v obraz. Mati je pripomnila, da je “mrzlo”. Nosu in nogam ni ravno dobro del. Z neba so padale bele snežinke in v vsaki trgovini so stali v rdeče oblečeni božički z belimi bradami. Nato je znova prišel čas, ko mi je mati poveznila na glavo slamniki in me oblekla v lahek plašč, povsod so zacvetele rože in v mestnih parkih smo se smeli igrati z žogo in obročem.

V tistem obdobju bi bila lahko prav srečna, če mi mati ne bi včasih grenila življenja s tem, da mi je strigla nohte. Oh, tega sem se že vnaprej bala, že ko sem slutila, da se bliža ta dan. Pod nohti sem imela tako občutljivo kožo, da mi je po striženju vsak dotik, že sam stik z zrakom povzročal takšne muke, da sem z iztegnjenimi prsti tuleč tekala po sobi in nisem prenesla, da bi se me kar koli dotaknilo. Ne bi mogla reči, da me je bolelo. Ne, to ni bila bolečina, temveč poseben občutek, ki ga nisem mogla prenašati. Ko je mati to prvič opazila, še ni vedela, kaj se dogaja z mano. Mislila je, da me je mogoče nevede ranila, in mi je hotela pregledati prste. Toda takoj ko se me je dotaknila, sem začela tako vpiti, da se je prestrašila in vprašala domačega zdravnika, kaj bi utegnilo biti z menoj narobe. Razložil ji je, da so moji živci izjemno občutljivi in da je to zelo zelo redko. Svetoval ji je, naj mi po striženju okopa roke v mlačni vodi in me nekaj časa pusti, da z njimi čofotam po njej. – To je res nekoliko pomagalo, toda moralo je preteči še kar nekaj let, preden se je moja koža toliko opomogla, da sem lahko striženje nohtov prenesla brez neznosnih muk.

Draga moja nežna mati! Kako ljubeče in razumevajoče si skušala premagati vse težave, ki jih je povzročala ta moja preobčutljivost. Če mojih živcev ne bi obdala s svojo nežno ljubeznijo, bi bila umrla že kot otrok. Samo s tvojo pomočjo sem odrasla zdrava ter počasi in zavestno postajala odporna. Mehko gnezdo, ki sta ga ti, nesebični oče, in ti, žrtvujoča se mati, ustvarila za nas, mi je omogočilo, da sem se razvila v koristno osebo. Pomagala sta mi, da sem z zavestno razvitimi močmi nadzorovala

svojo občutljivost. V tistem času sem bila še otrok in se še nisem zavedala svoje preobčutljivosti. Zgolj opazovala sem vse okoli sebe in hotela vse vedeti, toda kar zadeva moje zdravje, sem storila vse, kar si mi svetovala ti, mati. Popolnoma sem ti zaupala!